

v lažnjivi obleki.

Izhaja po dvakrat na mesec ali 24 krat na leto v Ljubljani, kedar ga prebere in ne konfiscira policija.

Vrednik Jakob Aléšovec.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po 15 kr. v administraciji, Ključaničarske ulice (pod mestnim trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Velja celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr. in četrť leta 80 kr. za vsacega brez ozira na stan, narodnost in vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Oklic volilcem po vsem Slovenskem.

Šest let je že minulo, kar ste zadnjič volili poslance za državni zbor na Dunaji, da so potem skrbeli za Vas, kakor skrbi koklja za svoje piške. Vaš bistri um je s pomočjo višega pritiska in zavoljo ravsa in kavsa Slovencev med sabo takrat storil, da je le malo narodnjakov prišlo na Dunaj, kar je bilo tudi popolnoma prav. Čemu namreč bo Slovenec služil desetake na dan, dokler je drugih ljudi dosti za to!

Kako pametno in modro ste to naredili, kaže pregled na dōbo teh 6 let. Takrat, ko ste volili možé, kakoršen je n. pr. Dežman, Seidl, Brandstetter, Foreger, Supppppan, Šafarjev Dolfi, Hočevnar in dr., Vas je res pamet srečala, kajti boljših bi vendar ne dobili ne v Evropi, ne v Aziji, še celó v Afriki med Kafri in Culujci ne. Obetali so Vam zlate ali vsaj srebrne gradove, znižanje davkov, železnice, pečene piške in cele vole in Bog ve kaj še vse, in ko ste jih res volili, ali niso vsega tega res do zadnje pičice spolnili? Kdor pravi, da ne, je obrekljivec, in kdor ne verjame, da so bolj za Vas, ko zá-se skrbeli, plača groš.

Kdo namreč še davek plačuje? Le tisti, kdor kaj ima, in ker je v teh 6 letih veliko ljudi obožalo, je tudi veliko manj takih, ki še davek plačujejo, in če bo šlo tako naprej, jih bo čedalje manj.

Kako je z železnicami? Dežman je obljubil Dolenjcem celó tri in ni li držal svoje obljube? Zidalo se je namreč še več železnic, po katerih se lahko vozi vsak, toraj tudi Dolenjci, res ne po svojih krajih, ker so jim ti že tako znani in lahko peš hodijo po njih, pač pa po Ogerskem, Českem, Nemškem, po Istriji in drugih njim tujih krajih, kjer na vsakem ovinku vidijo kaj novega.

Ko so se ti izvoljeni možje zbrali na Dunaji, je bilo v državnih kasah še 100 milijonov gotovine. Možje so koj spoznali, kako škodljivo je, če denar v kasah mrtev leži, zato so skrbeli, da se je kmalu med ljudi spravil, in zdaj ga ni „bora“ več tam, kjer je bilo 100 milijonov goldinarjev. Ali ni to res grozno velika dobrota za državo in za Vas volilce, kaj?

Pa še več! Dolga je takrat naše cesarstvo imelo 500 milijonov manj. Za tako cesarstvo, kakor je avstrijsko, je to res premalo; kdor ima malo dolgá, tistemu ljudje malo zaupajo. Avstriji pa je treba, da ima pri domačih in tujih ljudéh več zaupanja, ko za borih par sto milijonov, in res ga ima zdaj za celih 500 milijonov več, za toliko namreč, kolikor je v 6 letih več dolgá naredila, od ktereга moramo zdaj vsi skup obresti plačevati. Če to ni velik napredek, velika sreča za vse narode, no, potem pa tudi kuga, povodenj in lakota niso sreča za dezele in bogastvo ni največa nesreča.

Koliko smo pa še v drugem na boljem! Ker je bila večina državnega zbora „ustavoverna“, je tudi pridno skrbela, da slovanski plevel v Avstriji ni previsoko zrastel. Kaj pomaga namreč, če bi si Avstrija pridobila vse zaklade tega sveta, če pa Slovanov ne tišči ob steno! Saj je dovolj znano, kako nevaren človek je Slovan državi. On je pohleven, miren, potrpežljiv, da včasih že drugim pohujšanje daje, ljubi cesarja in domovino svojo, plačuje davek in daje vojake ter trpi krivico rajši sam, kakor pa bi jo drugim delal — sploh: lastnosti ima take, da moramo res trepetati že pred golo mislijo, da bi utegnil enkrat zdaj mu natvezeno torbo otresti ter potem uničiti Avstrijo, vse njene prebivalce drugih narodov pak žive požreti. Brzdati ga zna posebno bivša večina državnega zbora, zato je sveta dolžnost vsakega Slovenca, da v novi zbor voli zopet le nemčurje in tujsce njim in sebi v prid.

In zdaj bote zopet volili za ta izvrstni državni zbor, le še malo več ko tri tedne imate do tje. Po vsem tem Vam ne bo treba več dolgega premišljevanja, kake može bi volili; odveč bi bilo tudi svariti Vas pred Slovenci, ker jih po britkih skušnjah že predobro poznate. Prepričani smo, da se bote z rokami in nogami prijeli tistih mož, ktere Vam bomo prihodnjič priporočili; eden bode boljši od drugega, to Vam že zdaj povemo.

„Brncelj“

v imenu nemčurskih volilnih odborov.

Pavliha.

„Domá ljudje mrjo“ je star pregovor, ktereга sem slišal od svojega očeta, ki so res tudi domá umrli. Pozneje nisem več govoril ž njimi, in to je škoda, ker bi bil morda še marsikaj modrega slišal od njih, so jih imeli za ušesi, da malokdo toliko in takih.

Toda naj začnem praviti, kar sem se namenil. Domá mi je toraj jelo se tožiti po svetu, zato vržem jopič čez ramo, opašem torbico, marelo v roke, pa hajdi! Pa kam li? Ko to premišljevaje tobak prižigam, prileti k meni človek

skoro že brez sape, kteremu se pozna tudi na nogah, da je tekel vsaj teden dni.

„No, no, počasi,“ ga vstavim jaz, „da ne prideš popolnoma ob sapo. Ali si se namenil tako naprej teči okoli sveta?“

„Skoro pol Evrope sem že pretekel,“ puhti iz njegovih ust, sopiha pa prav ko hlapón in komaj naprej govori tako-le: „Da, pol Evrope, pa nisem mogel najti nekoga, kteremu Pavliha pravijo.“

„Vidiš ga norca,“ rečem jaz, „tega ti je pač treba bilo. Kar naravnost k meni bi bil prišel, pa bi ga bil našel.“

„Ti si toraj tisti Pavliha?“ praša mož in se ponižno odkrije.

„No, kaj se ti morda ne zdim? Svojo klofernico pa le obdrži na glavi, da se ne prehladiš, ker si tako razgrét. Rajši mi povej, čemu si me po pol Evropi iskal!“

„Njihova Visokost princ Battenberg me pošljejo s prošnjo, da bi prej ko prej prišel k Njim.“

„Princ Battenberg, novi knez Bolgarov?“ O, ga že poznam z Berolina in Petrograda. Mlad je še, pa bo že postaral se, če bo živel. To nič ne dé. Česa bi rad imel od mene?“

„Ne vem, le toliko prosi, da bi prišel k njemu še predno bo zlezal na bolgarski prestol.“

„Aha, aha,“ se namuzam jaz, „vladati še ne zna, to bo, to.“

Potem dam spehanemu potu kruha, klobas in par kupic brinjevca, da se nekoliko okrepča, in vsekava jo naravnost v Bolgarijo. Tam naju novi knez že težko pričakuje in gleda skoz okno, kdaj da bodeva prišla. Ko naju zagleda, pride nama par dni daleč naproti in prve njegove besede so:

„No, hvala Bogu, da si prišel! Meni je že zeló predlo, ker bom moral vladati, pa še ne znam.“

„Vem, vem,“ rečem jaz, „to je sitna reč. Ti si tak, kakor gosposko dekle, ko se omoži. Ves čas ni videlo kuhinje od znotrej, še le zadnji teden pred poroko opaše predpasnik in gre v kuhinjo kuharci napotje delat. Pa pustiva to. Prvo je: Ali znaš jezik bolgarskega naroda?“

Se ta nemški princ ruske žlahte začudi mojemu vprašanju in reče:

„Na to še mislil nisem. Saj znam nemški, dosti je.“

„Hoho!“ se posmehujem jaz, „vidiš jo prevzetnost? Kako boš pa govoril z narodom, če ne znaš njegovega jezika?“

„Ej, par besedi se bom že naučil — toliko, da bom ogovoril svoje podložne.“

„Tako misliš ti?“ se čudim jaz in zeló razdražene volje mu zasolim te-le: „Ti si pač še mlad in slabo, to je

v nemškem napuhu odgojen. Misliš li, da bo to tako lahko, kakor pri nas domá na Slovenskem, kjer človeku, ki išče službe, če prav mora znati slovenski, vendar ni treba znati mu, da le prinese spričalo, v katerem kak profesor potrdi, da je pri njem skušnjo naredil v slovenščini. Meniš, da boš tu doli dobil kacega profesorja, ki bi ti naredil spričalo, da znaš bolgarski?“

„Vraga! Toraj pa tudi ta-le knjiga nič ne velja, ki sem si jo kupil, predno sem šel na novo mesto!“

„Pokaži jo!“

Novi knez mi podá knjigo z napisom „Navod, kako vladati slovanske narode, za mlade neslovanske vladarje spisali Bismark, Beust in drugi.“

„Si li to knjigo že prebral?“ prašam jaz prebravši goli naslov.

„Površno,“ je njegov odgovor, „zdaj jo mislim natančno študirati.“

„Ej, ne boš je ne,“ črhnem jaz in jo zaženem dve uri daleč v Donavo, kjer jo požré velika riba, katero so pa potem že drugi dan mrtvo našli ob bregu.

To pa razjari mladega princa tako, da mu brž zraste pruski greben in da potegne svojo sabljico ter jo zavihti proti meni. „Aha,“ si mislim, „ta še ne pozna moje marele, naj jo tedaj nekoliko pokusi, da se mlada prevročča kri ohladi.“

Le majhen tresk, pa njegova sabljica leži na tleh. Zdaj začne upiti, da priteče njegova straža. Tej brž komandira, da naj me ustrelji, poseka, prebode, obesi in Bog vé kaj še vse. Ali Bolgarov se ne eden ne gane, če prav nad njimi kriči tako, da bi se mu skoro grlo razletelo. Jaz vse to mirno gledam, potem pa rečem s smehljanjem:

„No, vidiš Aleksander, koliko izda tvoja zapoved! In Bolgarom rečem: „Zakaj pa ne storite tega, kar vam knez velevala?“

„Ne razumimo š v a b s k i,“ je enoglasni odgovor. Jaz ga raztolmačim mlademu princu in pristavim:

„Zdaj si videl, koliko boš pri tem narodu opravil z nemščino.“

Namestu da bi prišel do spoznanja svoje zmote, pa začne mladi princ še huje razsajati in upiti tako, da pride stric s Petrograda gledat, kaj je. Ko ga Aleksander zagleda, brž steče k njemu in zatoži mene, da sem ga hotel pretepati. Car obrne oči proti meni, kakor da bi hotel zvedeti, kako in kaj. V kratkih besedah mu jaz razložim vse, kar se je zgodilo, car se obrne zopet prot princu in žugaje mu s prstom reče:

„Ej ti fant ti, takih nespodobnosti si se gotovo v Berolinu naučil, pri nas ne. Tega se moraš odvaditi, če ne, ne bo drugače, ko da bo moral vedno Pavliha pri tebi biti, da te bo učil, kako ravnati s Slovani in modrijmi ljudmi. Ali hočeš biti njegov odgojitelj?“ se obrne slednič car proti meni.

„Po pravici reči — nič kaj rad,“ odgovorim jaz, „že vem, kako težko je razvajene gosposke otroke krotiti in jih kaj prida naučiti. No pa če ni drugače, pa bom, toda le zavoljo Bolgarov.“

Ko mladi knez to sliši, se mu skremžijo usta in prav zamolklo reče:

„Ta je prehud, rajši se bom sam učil vladati Slovane, saj sem še mlad.“

„Čemu si pa potem poslal pó-me, da sem tako daleč prišel?“ se rotim jaz.

„Da bi priredil Bolgare zá-me, ne pa mene za Bolgare.“

„A tako! Toraj si ti sem prišel, da bi Bolgari tebe srečnega storili, ne pa ti Bolgarov?“

„Pusti ga, pusti in ne jezi se, Pavliha,“ spregovori car, „bom že jaz naučil ga bolgarski in mu glavo vrvnal. Raj pojdi z mano, jaz vem tu blizo za dobro gostilnico, tam ga bova ruknila par kozarcev, saj tako še nisva pila na zdravje nove Bolgarije in v zahvalo mojega rešenja smrti.“

Meni je to tudi prav, toraj vkreneva v stran in sva kmalu na Rumunskem, ki je kar tje čez vodo. Ravno hočeva stopiti v gostilnico, kar pridre človek temnega obraza, črne brade in hudih oči. Ko ga car zagleda, potegne revolver in zakriči:

„Nihilist, morivec!“

Na to tudi jaz pripravim svojo marelo, da bi mu posvetil, kakor se spodobi, a komaj mu pogledam v obraz, se nasmejem in pomolim roko z vsklikom:

„I glej ga no, Hubmajer! Ali si še živ?“

Ko car to sliši, spravi svoj revolver in praša:

„A, to je tisti Hubmajer! No, ravno prav, le za nama! V treh ga bomo lajše pili.“

In pili smo ga jaz, Hubmajer in car, da je bila vsa miza mokra. Hubmajer je pripovedoval, kako se mu je godilo, kar je šel z Ljubljane zopet k ustajnikom, potem smo si napivali in odpivali tako dolgo, da sem ga jaz, ki ga vendar veliko prenesem, toliko dobil pod kapo, da še zdaj ne vem, kako sem domú nazaj prišel; ravno tako malo mi je znano, kaj se je z mojima tovaršema zgodilo. Bom moral že še enkrat zopet dol iti pozvedit to in če smo vse plačali in ni kaj dolga in kako se Bolgari s svojim novim knezom kaj pohvalijo.

Krišpin Krišpovič.

Končij dočim ubašč tisučprv s počasnim postopanjem okolij tistje državne zbornice razveno-različnim narodnostijim nikakor kolij pouščečnega pustega posilopja pustega dolgočasja ničvrednost preganijajoč dokle istinito zapazim tega grofa Taaffe-ja nedvomljivo čim telesno tem duščevno osebnost naupik protij menij namerjenih korakov politične previdnostij. Svojega telesa uže za nekoliko kilogramov upadlo težo s svoje palice uže večkratij izuzkuščeno terdnostjo podprevščij ostanem na po podiplatih svojih političnih n jeziko-ter zgodovinoslovskih čevljev dvojnega števila izuzij političnih uzirokov zasedenem — marveč okupiranem prostoru nepremakljivo ipakij sem temu ministru pogreke novostij uže na več metrov daljave izuzij svojih državno izuzobraženih ustij podajajoč besede sledečega vpraščalnega staveka popolnoma opravičene radovednostij:

„Ka tega državnega izuzbora narodnostijim malo koristnega zasedanja dakle vtoraj konec bitij usoja?“

Na kar taj grof Taaffe z obrazom veselega pogrebca izuzij ust spustij sledeče obžalovalne besede:

„Ipak da, žalijbog!“

Nego, po tega pomena nepričakovanih besedah izuzij ust ubašč tega najnovejščega ministra vseskozijim moralično osupnjen sem uže svojega telesa polovico obrnivščij v drugo stran z očitnim odhajalnim namenom, pramako me grof Taaffe tiste te ustavoverce ušče do zadnjega časa božajoče rokovice sezuvščij — s pravo roko vzame podij pazduho ter je z mano političnih korakov počasno ščetajoč takele odkritoserčnostij:

„Nego tij kot jezikoslovec itak poznaš tistij francoskij pregovor?“

„Aha“, vskliknem jaz jedinglasno, „le roi est mort, vive le roi!“

Ploskne on z vsoj siloj svojih ministerskih rok in izuzij njegovih ust donij tisučglasno:

„Dobro! dobrissimo! tres bien!“

„Dakle se tij veselišč novega državnega izuzbora?“ ga jaz nadalje izuspraščujem.

„Ka!“ je njigov odigovor.

„Dočim je taj prihodnji državni izuzbor drugačne politične barvenostij bitij namenjen?“

Na kar je taj ministerskij grof diplomatično z ramama svojega telesa pomigajajoč in svojo roko potegnivščij izuzij žepa in stisnivščij jo v pest požvenkljá, da je sliščatij denarija cvenek, ter mi dá sledečo vsakako zvijačno zastavico:

„Dakle je li drobiž v tij mojj rocij na pare alij ne na pare? Ugibaj, nego zanesljivo ugnij, drugačij izgubijšč prij menij vso diplomatično veljavo.“

„A takisto!“ izuskliknem jaz in zapevščij svoje politične suknje zanesljive gumbe se poslovim od tega političnega grofa Taaffeja z besedamij:

„Kaktij svoje politične barve prave očitnostij sij sedaj pokazatij ušče prav upatij utegnitij za prilično in ugodno spoznatij ne usojašč?“

Na kar on živahno prikima, a jaz sem odihajajoč sledečih čim javnih tem tajnih mislij:

„Taj ministerskij grof sij ušče zdaj ne upa pokazatij pravih rogov, kar pa taj „Brencelj“ vsakako in vselej storij. Izuzij česar neposredno sledij, da je več upatij temu „Brenceljnu“, na katerega se vsak, kedarkolij in od koderkolij, naročitij utegne, da mu le naročino naprej poslatij tem resnično voljo, čim tudij denarno zmožnost imetij blagovolij.“

Napadi na više glave.

Tako pogosto je zdaj slišati, kako višim glavam po življenji strežejo. Posebno pogosto je take novice po nemških časnikih brati iz Rusije, ker so jej sovražni in bi jo radi razupili po svetu za deželno, v kateri ni nihče življenja varen in kjer vse dela na hud prekuc. Kar se po drugih deželah godi, pa ne omenjajo, ker ne marajo jih spravljati v slabo ime.

„Brencelj“ pa, ki ima poročevalce svoje po vsem svetu in kteremu gre vselej le za resnico, če tudi laže, je zvedel več dogodeb iz raznih krajev, ki kažejo, kako zviti so tisti nihilisti in socijalisti, kedar strežejo drugim po življenji — tako, da človek še sam ne vé, kaki nevarnosti je odšel. Takih dogodeb naj tukaj sledi nekoliko ljudem v poduk in da si bodo vedeli varovati življenje ter spoznavati tiste nevarne reči, v kterih tjiči morilec, čeravno ga ne vidijo.

Ko gre pred kratkem Bismark po svoji navadi vedrit svoje stare kosti po svojem od vseh strani dobro zagrajenem in zaprtem vrtu, ga neprenehoma nadleguje prav sitna muha, ktera se mu vseda na kožo, kjerkoli je kaj gole. Odganja jo in odganja, a vse je zastonj, na tej strani odpodena se vsede mu drugam, le vjeti ali ubiti se ne dá. To se knezu vendar prečudno zdi, spomni se socijalistov, pokliče bataljon svoje telesne straže in ta z velikim trudom in lastno smrtno nevarnostjo vjame muho. Ko jo potem ubijejo in raztelesijo, pokaže se, da je imela v sebi tri litre najhujšega strupa, s kterim je hotela Bismarka počasi usmrtiti po pikanji. Od pogumne straže, ki je vjela to nevarno muho, je dobil vsak medalijo hrabrosti in dijamantni križec za zasluge.

V še večji nevarnosti je bil minister naših unanjih zadev, grof Andraž. Nič hudega misleč leže zvečer v posteljo kakor vsak človek, kdor jo ima. Ravno hoče ugasniti luč, ker zagleda nad sabo vrv, dá, vrv, visečo od stropa skoro do njegovega zglavja. Ta vrv je bila iz najtanjšje pajčevine, zapaziti jo je moglo le tako politično bistro oko, kakor Andražev. Ker ima jako dobro vest in ne osebnih ne političnih sovražnikov, se tega brž vstraši in sluti, da mu kdo po življenji streže tako, da bi brž, ko bi on zaspal, dal mu okrog vrata zanjko pajčevine ter jo potem zadrnil. V tem nevarnem trenutku pokliče stražo, ljudje

preiščejo vso sobo po hudodelniku, ki mora kje v nji biti, in res najdejo v kotu za ometom zidu skritega pajka. Pri izpraševanju pajk trdovratno molči, a verjetno je, da je imel tovarše, ker one vrvi ni mogel sam splesti. Se bo že še zvedelo, kdo mu je pomagal, ker se skrbno poprašuje. Najbrže je za vsem tem zarota kake politične stranke.

Laški kralj je komaj ušel prvi smrtni nevarnosti in že je bil blizu druge. Ko gre namreč z velikim spremstvom in močno telesno stražo iz ene sobe svoje palače v drugo, zapazi eden njegovih spremljevalcev, da majhen psiček, komaj ped dolg, riže skoz množico proti kralju. Vrlemu in za življenje svojega vladarja hudó skrbnemu spremljevalcu se to čudno zdi, zato prime psička in ga nese daleč proč, kjer za kralja ni bil več nevaren. Tam ga pregledajo in najdejo — kdo bi si kaj tacega mislil! Psiček ni bil pes, ampak le v pasjo kožo zašit socijalist, ki je imel pri sebi pol sežnja dolg nož. To kaže, kako nevarni so socijalisti, ki se še v pasje kože zašijejo, da bi svoje grozne namene dosegli.

Pa še celó kraljem in cesarjem, katerih ni, strežejo socijalisti po življenji, to kaže dogodba, ki se je pripetila v Parizu. Zdaj še neznan francoski cesar se namreč pelje v vozu s tri čevlji debelimi jeklenimi plošami okovanem, kar prileti grahovo zrno debel kamen, predere okove in zadene cesarja tako, da je pri tej priči izdihnil dušo in telo. Voz pa je tako raznešen, da dozdej niso dobili še ne enega kosa. Hudodelnik pa je odjahal na polžu in policija še zdaj nima nobenega sledu o njem.

Vse — se ve da — prekosi pak prebrisanost ruskih nihilistov, to je ljudi, katerih namen je končati najprej sebe, potem pa druge. Ti zalezujejo najviše carske osebe in ker jim očitno ne morejo do kože, skušajo priti jim po drugih potih. Tako je dobil nedavno v Petrogradu višji general po pošti sila majhno škatljico in ko jo odpre, najde v nji tabatiero (tobakiro) s čistega srebra. Radoveden odpre pokrovček in — iz tabatiere skoči mož, oborožen z revolverjem. Vse se prestraši in odskoči, morilec pak pomeri ná-se, sproži in v čelo zadet se zvrne na tla pri tej priči mrtev. Potem pomeri drugič v generala, ali predno more sprožiti, priskočijo vojaki, ga zgrabijo in čeravno se mrtvi na vso moč brani, ga neso v ječo, kjer ga priklesnejo k zidu. Ali kaj se zgodi? Ko odidejo, pride duša, ki je bila prej všla, in vzame telo zopet seboj.

Še drznejši je bil drug morilec. Ker do generala ni mogel, splazil se je v njegov konjski hlev, tam konju, kterege je general navadno jahal, preparal trebuh, pobral drob in čeva ž njega in se sam zašil vá-nj. General pride, sede na konja in jaha, a na samotnem kraju prepara v konjskem trebuhu skriti nihilist zopet kožo, skoči ven, umori generala ter ga zašije konju v trebuh nazaj, sam pa pobegne. Konj pride domu s praznim sedlom, generala pa še zdaj iščejo, ker konj ne zna govoriti, da bi povedal, kje je.

Takih morilskih napadov se „Brenceljnu“ poroča iz raznih krajev še veliko. Pa naj za danes zadoste le ti, saj že po njih bralci lahko vidijo, kako nevarni so nihilisti in socijalisti.

Gotova pomoč vsakemu.

Dandanes je vse polno dobrih ljudi, ki noč in dan premišljujejo in poskušajo, kako bi drugim življenja pezo olajšali. Iznašli so tako zvane zavarovalnice za vse, kar imaš, še celó za življenje. Ker pa po teh, čeravno jih je na cente, še vendar ni vse človeštvo srečno postalo in pomanjkanje ter revščina nočeta zginiti iz sveta, je tudi „Brencelj“, dobrotna in blaga muha, kakor je, zamislil se v zavarovanje ljudi in blaga in sad tega premišljevanja je sledeči

načrt,

kako si more vsak človek zagotoviti vsako leto dohodkov, kolikor jih hoče imeti.

1. Če hočeš vsako leto dobiti toliko ali toliko v denarji iz zavarovalnične blagajnice, plačaš pri manjših zneskih polovico, pri večih pa le tretjino več zavarovalnici že naprej in to zato, da je potem za izplačevanje v blagajnici vedno dosti gotovine. Ako hočeš n. pr. vleči od zavarovalnice vsako leto 100 gld., plačaš 200 gl. naprej in brž ko si plačal, že lahko potegneš svojo letnino. Od letnine po 500 gl. boš plačeval le po 750 gl. na leto, ne pa 1000 gld., toraj si za celih 250 gld. na boljsem. Še več si prihraniš, ako se zavaruješ na 1000 gld., ker plačaš le 1250 gld. To jasno kaže, da je najbolje zavarovati se za kolikor mogoče velik znesek.

2. Zavarovati se morejo tudi žena, otroci ali čisto tuje osebe, ktere potem vlečejo letnino; ravno tako lahko vplačuje vsak zá-nje. Ta določba je posebno koristna za očete, ki imajo veliko otrok; oče n. pr. vplača za vsacega 100 gld. in kako je potem otrok srečen, če dobi 50 gld. kakor bi mu z neba padli!

3. Plačuje se za vsako leto posebej ali pa za več let skup; zadnje je še veliko boljše za zavarovalnico, ker se večkrat zgodi, da ktera propade in ljudje potem več nočejo plačevati. Kdor za več let naprej plača, utegne tudi svoj del še tisti dan dobiti, če banka ne potrebuje ravno drobiža zá-se.

4. Letnina se utegne vsako leto zmanjšati ali povikšati, kakor je zavarovancu drago. Če pride ob svoj denar, mu banka za to nič hudega ne stori.

5. Kdor pozabi, ne mara ali ne more več vplačevati, dobi desetkrat toliko, kolikor je plačal. Če imaš n. pr. plačati 100 gld., pa ne plačaš nič, dobiš potem desetkrat toliko, kolikor si plačal.

6. Kedar zavarovanec umré, mu ni treba več plačevati, vendar pa dobiva od zavarovalnice vse, česar potem za življenje potrebuje. Ta določba je posebno dobra za otroke, katerim starši, ali za starše, katerim otroci pomrjó, ker jim ni potem več treba skrbeti zá-nje.

7. Kdor misli, da je bil osleparjen, ima pravico sam sebe za nos ali za ušesa prijeti, ker za nevednost in lahkovernost ta zavarovalna banka ni odgovorna.

To so glavne določbe nove „Brenceljnuve“ zavarovalne banke. Vsak lahko sprevidi, da bo še bolj koristna, kakor so vse dosedanje in „Brencelj“ se nadja, da bode vse skup vrelo in hitelo se zavarovat, brž ko bo vabil ljudi na limance. Pripravite se toraj, da še na vrsto pridete!

Zakaj je dragina.

V gostilnici pije kmetič pol litra vina in ko ga izpije, praša, koliko je dolžan.

„20 kr.“, reče krčmar.

„Kaj? tako drago je vino?“ se čudi kmetič.

„Ne, prijatelj“, odgovori krčmar, „vino samo na sebi ni tako drago, a ti nisi sam pil, ampak imel si sabo tovariše, od katerih ga je pil vsak toliko, ko ti, in za vse te moraš plačati ti.“

„Ej, kdo je to rekel?“ poprašuje kmetič, „jaz nisem nobenega sabo pripeljal.“

„Pač, pač prijatelj, le videl jih nisi. Prva je bila država, potem davkar za vojaka in uradnika, dacar, gospodar, ki je vino pridelal, in jaz, ki sem ga kupil in ga zdaj prodajam. Vidiš, za vse te si plačal ti, toraj vino tvoje ne more ceneje biti.“

Rešpehtarjova kuharica.

Dolg cajta se mi ni votlo nič kej prida vramat, še le zadnji pot sem dobila res en voreng dinst, k' sem zdej že skor en mesec tam. Pa sta res dva ordentleh zakonska, to vsak reče, kdor jih ne pozna. Frava so že res belj v letih, tud niso glih za malarja, vidi se jim, de so mogli enkrat že lepši bit; vse glih pa niso še toko star, de b' ne mogli še nekej let starejši bit; no, kratko mal — toko ena ženska so, koker se prav „štantek,“ k' so zdej zmerej glih za spod štirideset b' jih nobeden ne vzel, če b'

se še toko ofertno napucal in naštimal.

Ves draččen so gospod. Desglih njih tavšajna nisem vidla, b' vender rekla, de b' jim bli frava lohka že mati. No, pa to nič ne dé, zakaj bi bli glih možje zmerej starejš koker žene!

K' sem jest v hišo peršla, so mi rekli frava, k' so me enkrat vso ogledal:

„No, ti boš že, glih prov mladih nočem. So vse sorte med njimi, in jest ne maram, de b' se polej kje govorlo, de — no, sej zastopiš, kakšni so moški. Moj gospod ni tak, hvala Bogu, de ni, pa je vender bolj, de še nobene legnat ni.“

Reči morem, de mi te besede niso ble glih šmajh-ljanje in mal je manjkal, de jim nisem kar v ksiht rekla, de si še zmerej preh upam ženina dobit, koker frava, pa sem se masala, de s' nisem koj ta prvega dne ferderbala. Na to so frava naprej pravli:

„Per nas boš prov fleten dinst imela. Gospoda skor cel dan ni doma, k' imajo tolk kšefta po mest in po pavrih. Večkrat jih še h kosil ni, zvečer pa sama večerjam, k' imajo večkrat še nahdinst al pa kakšno komisijo. Ne kregava se pa nikol ne, špetira per nas ni, oba sva glih koker de b' bla eden za ta družga vstvarjena.“

„No“, sem s' mislila jest, „to že verjamem, de se ne kregata, če gospoda nikol doma ni, desglih lastna hvala smrdi“, ne rečem pa nič, ker se to keršenc tud ne šika, firbčna sem pa na gospoda, kder bode peršli h kosil, k' jih preh še vidla nisem. Res pride en prov fajm oblečen in nagleštan gospod s cvikarjem na nos mem kuhnje in po stran pogleda not, pa gre v cimer, ker sem jest že avfdekala. Brž slišim od frave zvonc, to je cahen, de nej pernesem župo. Jest nesem tof noter in nardim koplement koker se gepildet človeku šika, in gospod pravjo:

„A, to je ta nova kuharica, kaj ne?“

Per tem me pogledajo od nog do glave toko, koker se kakšnega čist unpekont človeka feksira, de je mene skor sram in toko naglo grem s cimra, de še vrata zapret pozabim. Zato pa slišim eno precej ferdrišlih štimo iz cimra, ki prav:

„No, zdej bi pa res enkrat rad vedel, če v cel Ibljan ni nobenga saj en mal apetitlih ženskega tinstbota, ker kar jih ti vdinjaš, je vsaka ena belj starinska in grda kot druga, de še človeku per jed apetit jemlje. Ali cflajs ta najgrše ven zbiraš?“

Grdavš ti! Kar v cimer sem ota nazaj skočit in mu povedat, kar se mu je šikal. Pa še o pravem cajt s' premislím, de se bom sama ferratala, de sem per odprtih du-

rih poslušala. Zdej slišim spet drugo štimo od frave, koker de b' se kakšne stare izsušene vrata odprle, k' pravijo:

„Se ve de, kaj ne, enga dekleta s 16 leti bi ti nucal, potlej bi tud bil bolj doma. Tode nič se ne troštej, dokler živiš ti od mojga dnarja in ne jest od tvojga, bo v hiš zmerej moja veljala.“

To je bil začetek špetira, polej se je pa mal vlegel nazadnje sta bla spet oba koker golob in golobica in frava šo šli en kosten odpret pa stisnil gospodu nekaj v roke. Polej so pa gospod šli in jest jih tist dan nisem več vidla. Drug dan jih je glava bolela in frava so sedel toko dolg per njih, de so vstal, mal župe spil, pa se šli spet vedrit za cel dan in menda do pol noči.

Zá-me še niso nič glih kimral, samo enkrat, k' so preh peršli dām in frave še ni blo od pesuha, so peršli k men v kuhinjo in so rekli:

„Veš, Špela, ti pa vendar dobro kuhaš.“

Jest se obrnem v stran, koker se šika, in rečem: „Posebnega nič ni, glih kar sem se navadla.“

„O je že,“ rekó in se mi še belj perbližajo, „ti si tud, kar se pravi, fest dekle.“

„Nej grejo nej,“ rečem jest in se umikam, „nikar nej se norca ne delajo.“

„Res je, res,“ pravjo na prej, „men si prov všeč.“

Per tem stegnejo roko, koker de b' me otli k seb potegniti, jest pa, ne favlasta, zgrabim širaken, k' je glih v žrjavc ležal, in jih kresnem po rok, de kar začvrči. Morbit bi blo polej še kej družga, pa so se sazlišal glih štriti od frave po štengah, gospod so stekli v cimer, jest pa sem se na tihem smijala. Per kosil je bil spet špetir, jest sem slišala fravo, k' so prašal, zakaj so dons gospod toko kmal dām peršli, k nikol ne pridejo. Gospod so svojo ta plezirano roko strašno skrival, pa vender so frava zamerkal in prašal, kaj jim je na nji. Gospod so rekli, de so padli po štengah, in frava so jim mogli že verjet, k sta bla spet koj dobra.

Enkrat so pa peršli že preke jutru dām in so toko stokal, de sem mogla jest v cimer prit in vode pernest. Jemnasta, kakšni so bli! Vsi strgan in pobit, koker de b' jih bil kdo z grabljam al krampam česal pa s kolam božal. Jest se jih kar vstrašim in rečem:

„Joj, kaj se Jim je pa vramjal, gospod? Al so Jih ravbarji perjel? Jest grem kar na polcijo meldat, pa po dohtarja.“

„Ne, ne“, pa je njih antvert, „ni treba. Z voza sem se zvrnil, to je vse, ni nič hudga.“

Polej sva jih pa s fravo zmivale in v postljo spravle, po dohtarja iti pa niso pustli. Gospa so rekli, de ni treba nikjer okol pravit tega.

Zjutrej grem na plac, in tam me trofi Žefa. „No, koko je per vas domá?“ bara in me toko špotljiv pogleda.

„I, kaj bo!“ je moj antvert, k' nisem ota ferratat, de so se gospod potokli.

„Toko? nič ni? Polej imajo pa gospod res trdne kosti?“ se špota Žefa naprej.

„I, ali mar res kej veš? baram jest firbčna.“

„Ino, kaj bi ne! Saj mi je že zjutraj na vse zgodaj mlekarca pravla.“

„Kaj? mlekarca? Kaj more ona vedit, de so se naš gospod z voza prevrnili in mal potokli!“

„Jej, jej, Špela, al res nič ne veš? No, ti bom pa jest povedala. Veš, tvoj gospod so toko en štrobanar, povsod jih je dost, le doma ne.“

„No ja, k' imajo zmerej kšeft v kanclij al pa komisije zunej mesta.“

„Ja, ja, pa kakšne komisije! Al veš za tisto oštarijo?“ Tukej imenuje Žefa eno oštarijo ne deleč od Ibljane, ktere pa jest tukej nočem povedat.

„A ja, to je tista, k' so toko luštne dekleta?“

„No, vidiš! Enkrat je bil en škric zavolj njih že tepen, snoč pa ta drug.“

„Pejd no, moj gospod?“

„Kdo pa? Sej so mu fantje že večkrat žugal, de bo enkrat toča šla, pa se jim je špotal. Snoč je pa vender skupil, de bo mende pomnil. Pa res! Kaj se ima oženjen človek smukat okol ledek kmečkih deklet!“

„Jej, jej, če jest to fravi povem!“

„Stori kar češ, jest ti ne svetjem ne to ne to! Povedala sem ti le, de sama veš, per kakšnih ldeh de si. Potem se rihtej! Adijo Špela!“

„Adijo Žefa!“

Lohka veste, koko me je po tem pogovor vest pekla. „To moreš povedat fravi,“ mi zašafuje ena stran, druga pa prav: „Ne, ne! Ne delej špetira med zakonskmi, nimaš zato nič greha.“ Toko sem sklenila molčat, če b' ne bli že na štengah me čakal frava in ne bli na ves glas zaupil:

„No, zdej grem pa jest k polcij — ne, h krvav riht. Veš Špela, zakaj so gospod toko pobit?“

„Al tud Oni že vedo, gnadjiva frava?“ dam jest antvert nazaj.

„No, sem že zvedla,“ odgovoré, „ta pavrski pak, ti lumpje, cžani! K' se mesten človek dam pelje, pa mo voz prevernejo, de se skor do smrt pobije! Vse morjo obesit, vse, jest grem kar k riht, h krvav riht!“

„Nej se nikar toko ne razjicajo,“ rečem jest, „mar nej mene en mal poslušajo. Kmetje, tud fantje, če niso preveč pjan, nikomer nič ne stre, al če kak gosposk človek, posebno oženjen, njih dekletom nadlego dela ali jim špringhajzelce nastavlja — —“

„Kaj? moj gospod?“

„No, nej prašajo mlekarce! Sej že ves plac ve, zakaj so bli snoč gospod tepeni.“

Frava se primejo za glavo in tekó v cimer, od koder slišim nekej cajta en grozen špetir, pa le frava upijejo. Cez en cajt pridejo ven vsi razjican in reko:

„Veš, Špela, glih toko ni, kožer s' na plac slišala. Zato ne moreš tega okol praviti. Če bo kdo po gospodu prašal, rec, de jih ni domá. Dokler bodo v postlji, imaš dopelt lon, pa moreš čist molčat. Jest nočem, da b' ldje od nas žleht govorli. Sej jest tud na polcijo in na krvavo rihto ne bom nič meldala.“

„Če je Njim prov, men tud,“ rečem jest, „sej mene nič kosti ne bolé.“

Toko je ostal in jest sem še v dinst per teh ordentleh zakonskih. Kaj bo naprej, bom že še povedala. Za ta cajt pa adijo!

Dežman — ta je tič!

Poslanec Pfeifer je večkrat tožil v državnem zboru o revni prebivalcev Kranjske in drugih slovenskih dežel. Ali kaj vé gospod Pfeifer! Dežman to vse bolje vé, zato je tudi zavračal Pfeiferja in rekel, da se našemu kmetu še dobro godi, ker dobro je in pijé.

Od kod li Dežman to tako dobro vé?

„Brencelj“, ki je povsem svetu znan in zato vse zve, kar se zgodi in ne zgodi, je sledil za dežmanom in tako je zvedel to le:

Dežman je enkrat, ko je po svoji navadi iskal zelišč in detelje s štirimi peresi, prišel v neko vas ter vkrenil v krémo, da bi svoj suhi život nekoliko namočil in nasitil. V krémi dobi nekaj kmetov, ki so pa sedeli že pri praznih kozarcih, ker jim krémar ni več dal na upanje.

Dežman se temu čudi in praša kmete:

„I, kaj ne pijete vina?“

Kmetje, misleč, da ga bo ukazal prinesti par bokalov na mizo, odgovore enoglasno:

„O, se ve da ga pijemo, vsi ga pijemo.“

Na to praša jih dalje:

„Ali jeste tudi pečenko, piške, race, golobe?“

„To pa še posebno, to“, je zopet enoglasni odgovor kmetov, ki mislijo, da jim bo „gospod“ vse to brž naročil in plačal.

„No, tak se vam pa dobro godi,“ reče Dežman in odide ter gre na Dunaj praviti, da na Kranjskem kmetje dobro živé, ker pijejo vino in jedó pečenko, piške, race in golobe, toraj jim ni tako hudo, kakor je poslanec Pfeifer tožil.

Pogovori.

Jaka. Kaj je Dežman, če v vodo pade?

Jože. Moker.

Jaka. Ni res, renegat je.

* * *

Tine. Kaj je bil Janez Krstnik?

Tone. Svetnik, to vé vsak otrok.

Tine. Ni res, slovenski poslanec je bil.

Tone. Ej, pojdi no, zakaj?

Tine. Saj je vsem rekel, da je glas upijočega v puščavi.

* * *

Jaka. Kakšen razloček je med nemčurjem in renegatom?

Tine. Jaz ne vem nobenega. Oba sta si čisto enaka.

Jaka. O ne! Razloček med njima je ta: Nemčur ima usta pod nosom, renegat pa nos nad ustmi, drugače sta si pa res popolnoma enaka.

* * *

Jože. Kdaj se bodo Slovincem vse želje spolnile?

Tone. Kedar bo Sava navzgor tekla.

Jože. Kdaj bo pa Sava tekla navzgor?

Tone. Kedar se bodo Slovincem vse želje spolnile.

* * *

Jaka. Od državnega zbora nimamo Slovenci, kakor se kaže, prav nič.

Tone. O pač! Saj si bral, da je letos v državnem proračunu 29 milijonov primanjkljeja. Od tega bo že tudi na Slovence kaj prišlo, menda ga ne bodo drugi narodi vsega sami med sabo razdelili!

* * *

Jože. Nekje sem slišal, da bodo po pogodbi, ktero je naš minister Andraž sklenil s turškim sultanom, dobili Turki pobrano jim orožje nazaj in da bo potem vse pri starem ostalo.

Tine. No, hvala Bogu!

Jože. Kaj, hvala Bogu? Ali si ob pamet? Čemu pa so potem naši fantje doli kri prelivali?

Tine. Kratkovidnež! Saj jo morajo zdaj tudi nazaj dobiti, če vse skup nič ne veljá. Tako bomo vsaj tudi mi junake, ki so doli padli, žive nazaj dobili.

* * *

Jaka. Bolgari so dobili zdaj Nemca za kneza.

Jože. No vidiš, to kaže, da je Nemec za vse. Morda bodo tudi Culujci in Kafri v Afriki ktereга dobili.

Vprašanje.

Komaj so volitve za državni zbor razpisane, že je toliko kandidatov, ki se za poslance ponujajo, kakor o sv. Urbanu muh. Jaz bi rad vedel, zakaj jih je toliko? Ali bi jih bilo morda tudi toliko, če bi vsak — namesto da vleče po 10 gld. na dan, jih moral toliko plačati ali bi vsaj nič ne vlekel? Kaj?

„Brencelj“.

Dober svet.

Tolikokrat je slišati, da tu ali tam primejo kacega človeka, ki je bankovce ponarejal. Take bankovce navadno po tem sežgo ali drugače vničijo.

Pa je škoda vničiti tak denar, če prav je slabo ponarejen. Jaz bi vedel posebno za bankovce desetake boljše pot, namreč:

Naj bi se z njimi plačevali slabi poslanci.

Vsako delo je namreč plačila vredno in država bi potem vsaj ne imela toliko stroškov za državni zbor.

„Brencelj“.

Neljubeznjiv mož.

Mož. Kaj misliš, žena, da se mi je ponoči sanjalo! Premišli: da sem bil v Rimu.

Žena. Grdaviš ti! Pa mene nisi sabo vzela! Iz tega se vidi, koliko maraš za-me.

Kako se voli po svoji volji.

I.

Predstojnik svojim podložnim. Zopet bodo volitve in vsakega državljana, ki ima volilno pravico dolžnost je voliti poslance v državni zbor. Voli naj vsak po svojem notranjem prepričanju brez ozira na to ali ono. Želeti pa bi vendar bilo, da bi prišla zopet „ustavoverna“ stranka na krmilo, in ker je vsak prisegel na ustavo, že vé, kaj mu je storiti. Jaz se toraj trdno nadjam, da se bo tega vsak držal, ker mi moramo podpirati vlado. Po tem mislim, da vsak vé, kaj ima voliti, opomnim pa vendar, da je volitev popolnoma prosta, nasledke svojega dejanja si ima vsak sam pripisati.

II.

Fabrikant svojim delavcem in takim, ki imajo od njega kaj zaslužka. Vsak sme voliti, kogar hoče, volitev je popolnoma prosta. Kdor pak ne bo volil po moji volji, naj si išče družega gospodarja in služka druge.

Primeri o volitvah,

kakoršne so danes.

Tolovaj (zgrabi popotnika za vrat in mu pomoli napeto pištolo v čelo): Daj življenje ali mošnjo, kar rajše daš, prav po tvoji prosti volji.

Nove skušnje.

Prej ti bo jezik odletel, predno boš „Kranjca“ pregovoril, da bi volil Slovence.

Noben konj ni tako močan, da bi bojzljivega Slovenca mogel potegniti k volitvi.

Kdor je kruha pijan, zaničuje tiste, ki mu ga dajo. Če bi mi znali dobro piskati, bi že tudi drugi plesali po naših piščalkah.

Kača je le tako dolgo nevarna, dokler jej strupenih zob ne izdereš; potem si pa lahko vsak otrok igra z njo. Tak je tudi nemškutar.

„Če bi jaz živ bil, bi ti že dal,“ pravi Slovenec, kadar potlačen na tleh leži.

Kakšnih ljudi je treba, da nemčurji lahko zmagnjejo pri volitvah.

Nevednih, ki ne znajo do pet šteti.

Lahkovernih, ki ti verjamejo, da je črno belo in dvakrat dva pet.

Starih koprolov, ki so se pri vojakihi nekoliko nemščine naučili, da zdaj ne znajo nobenega jezika.

Takih, ki mislijo, da je nemščina ne le za časno srečo, ampak tudi za zveličanje potrebna.

Šalobard, ki se vsake gosposke suknje boje in se pred bričem tresejo že, če le s svojimi brkami pomiga.

Ljudi, od katerih se za denar vse dobi.

Glavna reč so pa — se ve da — odpadniki ali renegati, kakoršnih med Slovenci še ni zmanjkalo.

O volitvah še ena.

A. Ali res misliš, da bode večina uradnikov, če tudi jim bo rečeno, da smejo voliti vsak po svoji volji, volila narodnjake?

B. Ali ti res misliš, da mačka ne bo več miši lovila?

Rešitev zastavice v zadnjem „Brencelju“.

Kdo bi mislil, da je med Slovenci toliko Francozov! Celo skladovnico kart je došlo „Brencelju“, tako da nima prostora naznaniti imena vseh teh „kunštnih“ ljudi. Skoro na vsaki karti je stala prava rešitev zastavice, namreč:

Nemčur, žival nesramna,

Boji pesti se, kamna.

No, ker ste pa že tako „kunštni“, razlušite še ta-le oreh, ki je „Brencelju“ vnovič došel iz Pariza.

N' aimet jour saise-près aubere n' est.

Qu' á d' air sait ou y ám eause verre n' est,

„Brencelj“ piše:

Gosp. Ž. v M. Vaš nasvet zovoljo „Gosp.“, čeravno je ta lansko leto „Br.“ pomendral in zmlal, se nam vendar prenevaren zdi, ker je G. prehude krvi in bi mu utegnila jeze kaka žila počiti, česar bi pa mi ne hoteli na vesti imeti. Pustimo to reč toraj vsaj do končanih volitev pri miru.

Gosp. J. V. v K. Vi pišete: „Ker me javno po dopisnici tirjate, ne plačam zaostale naročnine.“ Do zdaj niste plačali, ker Vas nismo tirjali, zdaj pa nočete plačati, ker Vas tirjamo. Povejte nam toraj: kaj naj storimo in kaj naj ne storimo, da bote plačali? Ali bo res sodnije treba?

Gosp. L. B. v M. Kaj Vam na misel pride! Če imate babo za župana, glejte, da dobote moža, mi ga Vam pa ne moremo dati.

Gosp. F. N. L. Res je, to bi bilo že kaj. Toda 1.) ste li že govorili z državnim pravnikom? 2.) imate li morda Vi kaj drobiža za to? Mi ga nimamo.

Gosp. A. R. na B. V današnjem listu bo nekaj za Vas. „Reš. kuh.“ je pa vdinjana že na več krajev, ker se zá-njo zdaj kar trgajo.

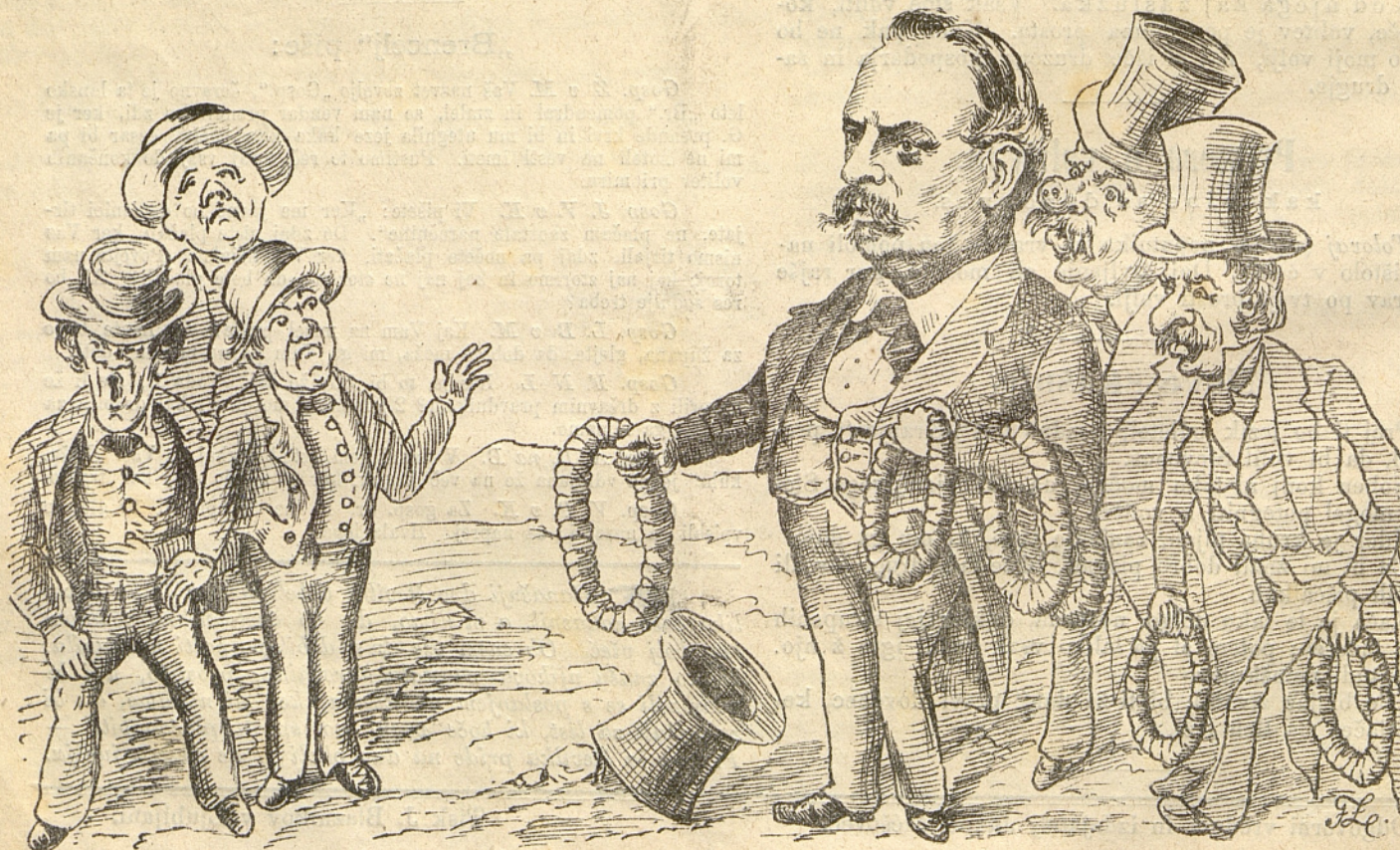
Gosp. V. P. v K. Za gosp. dr. P. na D. prejeli 10 glđ. in vpisali za nazaj in za naprej. Hvala lepa!

✎ Današnji dve številki debeli list se je za nekoliko časa zakasnil, a mislimo, da bo častitim naročnikom tem bolj všeč. Ob enem vse, ki so dobili po pošti naznanila, koliko znaša njihova zaostala naročnina, prosimo, naj bi podvzivali se s poslanjem zaostanka, ker mi nimamo, da bi zakladali za list, ki hoče vsaki pot sproti plačan biti. — Prihodnja številka pride na dan okoli srede meseca junija.

Kaj so nemčurski poslanci prinesli svojim slovenskim volilcem z Dunaja.

Dežman Dolenjcem tako-le železnico

Seidl in drugi pa „fige“.